

RENEWING OPERA

27. – 29 AUGUST 2021

The Academy of Opera conference on Contemporary Vocal Arts Training.

Conference host: Operahøgskolen/KHiO in cooperation with Vox Lab

KUNSTHØGSKOLEN | OSLO
OSLO NATIONAL ACADEMY OF THE ARTS

OPERAHØGSKOLEN
THE ACADEMY OF OPERA

Renewing Opera

The Academy of Opera conference on Contemporary Vocal Arts Training.

A three-day conference on renewing the opera form through new pedagogical practices that expand the role of the singer. 27-29.08.2021 – KHiO, Scene 6

Friday 27. August

10:00-10:15 - Welcome and introduction, Dean Anna Einarsson, Academy of Opera, KHiO

10:15-11:00 - Physical warm-up with Kari Anne Bjerkestrand, KHiO

11:15-12:30 - Workshop with Alex Nowitz (DE)

"Voicescapes - shaping vocal textures and building collective group structures"

12:30-13:30 - Lunch

13:30-14:30 - Keynote lecture/demo - Franziska Baumann (CH)

"Embodied Vocal Performance with Sensor technology"

14:45-15:45 – Panel discussion – moderator, Ruth Wilhelmine Meyer, NTA

"Teaching Extended Voice Practices"

Saturday 28. August

10.00-12.30 - Workshop with Franziska Baumann (CH)

"Acoustic improvisation with opera and non-opera singers"

12:30-13:30 - Lunch

13.30-14.15 - Lecture - Alexander R. Jensenius, UiO - "Technology and the opera stage"

14.30 - 15.15 - Lecture/performance - Alex Nowitz (DE) - "Unleashing the Machined Voice: Assemblages of Multivocal and Schizophonic Practices"

15.30-16.15 – Panel Discussion – moderator, Kristin Norderval, KHiO

"Embodied Voice: the extended roles of today's opera singers"

Sunday 29. August

11:00-12:30 - Workshop with Kristin Norderval, PhD Research Fellow, KHiO

"Introducing opera singers to vocal processing"

12.30-13.30 - Lunch

14.30-15.30 – Panel Discussion - moderator, Toril Carlsen, professor, Academy of Opera, KHiO

"Development of new opera, new pedagogy and new models for collaboration"

Conference Hosts: The Academy of Opera (KHiO) in cooperation with UiO and VoxLAB.

Franziska Baumann er en internasjonalt anerkjent vokalist-utøver-komponist. Hun jobber i mange forskjellige felt som inkluderer fri improvisasjon, akustisk vokal performance, performance art med live elektronikk, lydinstallasjoner og interdisiplinært arbeid. Med hennes fire-oktav stemme utforsker hun den menneskelige stemmen som et flerlagsinstrument som ekspanderer tradisjonelle grenser og lager verk kryssningen mellom stemme og gestikk, rom og live-elektronikk, i et forsøk på å oppdage og veve sammen nye perspektiver. Hun har turnert Europa, USA, Canada, Sør Africa, Sør Korea, Australia og New Zealand. Som en pionér for digitale liveteknikker, jobber hun med å prosessere stemmen i sanntid ved å bruke en skreddersydd sensor-hanske og Ableton Live og JunXion-programvaren på en MacBook Pro. Dette gjør slik at hun kan kontrollere stemmen, lyden og de romlige artikulasjonene med fysiske bevegelser i sanntid. Franziska har publisert i forskningsprosjekter som "Interfaces in Live Performances", "Voice as a Musical Performative Phenomenon" og "Potentials of the Musical in a Linguistic Context". Hennes arbeid har blitt referert til i mange publikasjoner og er godt dokumentert på CD, DVD og på nett. www.franziskabaumann.ch/de

Kari Anne Bjerkestrand er utdannet danser ved Statens Balletthøgskole i Oslo 1986-89 og ved School for New Dance Development i Amsterdam 1989-91. Hun har jobbet på scenekunstheltet som danser, koreograf, produsent, kunstnerisk leder og pedagog. I tillegg har hun en utdanning som tai chi kineo-lærer og har undervist denne disiplinen i over tyve år. Hun har vært kunstnerisk leder for Open Dance Company 1998-2005 og daglig leder for Norsk Tai Chi Kineo Institutt 1996-2006. I 2011 ga hun ut boken Bedre flyt på Aschehoug forlag, som omhandler hvordan kropp og sinn kan oppnå en enhetlig flyt i metoden BodyMindFlow. Kari Anne jobber i dag som koreograf, bevegelsesinstruktør og tekstkonsulent på scenekunstheltet og i faget Fysisk og mental trening ved Operahøgskolen, KHIO.

Toril Carlsen har vært med å prege norsk musikkliv, og spesielt norsk operaliv i mer enn 4 tiår. Hun var ansatt som solist ved Den Norske Opera og Ballett fra 1979 til 2010. Toril var en meget allsidig sanger, med appetitt på det meste, - opera, lieder, kirkemusikk og samtidsmusikk. Hun har gjort mer enn 70 roller av svært ulik karakter, deriblant flere uroppførte roller. Hun hadde en stemme som ga store muligheter med tanke på repertoar, og hennes nysgjerrighet på nye utfordringer brakte henne raskt i kontakt med samtidsmusikken. Hun uroppførte blant annet «Sera» av Henrik Hellstenius, «Den fjerde nattevakt», «Påske» og «Jorden rundt på 80 dager» av Gisle Kverndokk og «Barabbas» av Ketil Hvoslef og hadde et tett samarbeid med Arne Nordheim og Øystein Sommerfeldt. Hennes repertoar strakk seg fra Mozart og Rossini, via Verdi og Strauss til Schönberg og Bibalo. For sin tolkning av Klokkerkonen (Kostelnica) i Janaceks opera Jenufa mottok hun Kritikerprisen. Hun har gjestet flere operascener og symfoniorkestre, gjort konserter både i inn og utland, og har gjort flere innspillinger av norsk musikk. I dag er hun professor i sang ved KhiO/Operahøgskolen og Barratt Due musikk institutt.

Dekan Anna Einarsson har utdanning i orgel, dirigering og barokkinterpretasjon fra Musikhögskolan i Malmö og som operasanger ved Operahøgskolen i Oslo. Hun debuterte ved Den Norske Opera i 2000 og har siden vært aktiv som opera- og konsertsanger både nasjonalt og internasjonalt. Hun har uroppført mange samtidsverker, er representert på flere radio- og plateinnspillinger og har mottatt flere utmerkelser, blant annet Kungliga Musikaliska Akademiens Pris og US Grammy-nominasjon. Anna har også utdanning fra BI Oslo i ledelse og organisasjon og ledelse av scenekunst.

Professor **Alexander Refsum Jensenius** er en musikkforsker og forskermusiker. Han forsker på musikkrelaterte kroppsbevegelser, som han studerer ved hjelp av ulike bevegelsessporingsystemer. Denne kunnskapen bruker han til å lage ny musikk, med både tradisjonelle og veldig utradisjonelle instrumenter. Han er en internasjonalt orientert musikkteknologiforsker, og leder NIME-nettverket. Siden 2017 har han vært med på å bygge opp RITMO Senter for tverrfaglig forskning på rytme, tid og bevegelse, et tverrfaglig senter for fremragende forskning. Som medlem av EUAs ekspertgruppe for Åpen forskning arbeider han med å modernisere måten vi utfører og formidler forskning.

Personlig nettside og blogg: www.arj.no

Ruth Wilhelmine Meyer er en særegen komponist og stemmekunstner som har fordypet seg i ulike vokalklanglige uttrykk. Hennes polyvokale uttrykksregister gjør henne ettertraktet til skaping av film- og scenemusikk og som konsertsanger over hele verden og hun samarbeider med musikere og komponister fra svært ulike musikksjangre. Hun vant Edvardprisen i 2019 i kategorien UTFORDRER for produksjonen KLANGBIOTOPER. Ruth underviser ved Scenekunstakademiet i Fredrikstad, NTA. <http://www.wilhelmine.no>

Kristin Norderval er en komponist og klassisk sanger som utvikler nye verk for stemme og teknologi i kammermusikk, opera, installasjoner og performance. Nordervals arbeid som solist inkluderer opptredener sammen med The Philip Glass Ensemble, Netherlands Dance Theater, og the San Francisco Symphony. Hun har spilt inn mange verk som har blitt skrevet til henne. Hennes egne komposisjoner medvirker i BIS, Deep Listening, Everglade, Koch International, MSR Classics, Nendo Dango og Losen Records. The New Yorkers musikkritiker Alex Ross listet hennes solo CD - Aural Histories (post-ambient arias for voice and electronics) - på "Ten Notable Classical Music Recordings of 2012". Norderval grunnla VoxLAB i 2014 som et møtepunkt og inkubator for ny vokalmusikk. Hun er per dags dato PhD-stipendiat ved Kunsthøgskolen i Oslo. www.kristinnorderval.org

Komponisten **Alex Nowitz** (PhD) har laget verk for opera og musikkteater, dans og taleteater, vokal- og kammermusikk, orkesterminiaturer og elektroakustisk musikk. Han er også sanger (tenor/countertenor), plystrer og vokal performance artist som presenterer et stort utvalg av utvidede vokalteknikker. Nowitz utvider feltet for vokal performancekunst og bruker tilpasset og geststyrt live-elektronikk, for eksempel strofonion og stimmflieger [voice kite]. På ISCM (International Society for Contemporary Music) i 2009 vant Nowitz førsteprisen for komposisjonen 'Minotaurus' med stemme og live-elektronikk med stimmfliegeren. Nowitz har hatt flere kunstnerstipendstillinger, inkludert ved Cité Internationale des Arts i Paris i 2014, ved Cultural Foundation Schloss Wiepersdorf i 2020, og et kommende opphold i Villa Aurora i Los Angeles. I 2019 fikk Nowitz doktorgrad i utøvende og formidlet praksis med spesialisering i opera fra Stockholms Konstnärliga Högskola. www.nowitz.de